

Bernhard'ın dünyasına bir adım

Thoman Bernhard yazdıklarında derin sularda yüzer ve okurunu her seferinde yarattığı dünya karşısında saygı duruşuna çağırır. Bu 'Ucuzayiyenler' için de geçerli

İrfan ÖNER

Thomas Bernhard zor bir yazar. Dünyasına girebilmek emek istiyor. Her şeyden önce kendi üslubunun yaratıcısı Thomas Bernhard, bu yüzden derin... Aynı zamanda kendine has edebiyat dünyasının her uçurumunda yeni bir Bernhard'la karşılaşırız, bu yüzden derin...

Yazdıklarına tüm bir Avrupa kültürünün huzursuzluğu da sinmiş gibidir. Tam da bu nedenle okurlar sadece Bernhard'ın kendi huzursuzluğuyla baş başa kalmadığını anlar onun kitaplarında; bir kültürün derin dertleri toplanır. Bu yüzden derin...

Bernhard tüm yazdıklarında aynı derin sularda yüzer ve okurunu her seferinde yarattığı dünya karşısında saygı duruşuna çağırır. Bu yüzlerce sayfaya sığdırdığı kitapları için de geçerli, tıpkı yakın zaman önce okur karşısına çıkan ve hepitopu seksensekiz sayfaya sığmış "Ucuzayiyenler" için de...

Bernhard'ın yukarıda değinmediğim ama pek çok kitabına yansıyan bir yazın özelliği daha var.

Bernhard, sayısı hiç de azımsanmayacak kitabında 'kusursuz yapıt' fikrinin peşinden gider.

'Kusursuz yapıt'ın peşinden

Anlatının ve Bernhard'ın bu 'kusursuz yapıt' fikrini sırtlayacak kahramanı ise Koller. Bir biliminsanı olarak karşımıza çıkıyor kahramanımız. On altı yıl önce sol bacağı bir köpek tarafından ısırılmış ve bacağına kaybetmiş. Koller de o günden itibaren kendini yapıtına, 'kusursuz yapıt'ına,

adamış. Tam on altı yıldır Fiziyonomi adını verdiği bilimsel çalışması üzerine yoğunlaşmış. Bu fikrini kusursuz hâle getirene kadar yıllarca zihininde

taşıdıktan sonra ise bir anda aklına 'ucuzayiyenler' gelir. Çalışmasını mükemmel biçimde nihayete erdirebileceği kaynağı sonunda bulmuştur ve roman da Koller'in 'ucuzayiyenler' ile aklındaki yapıtı içine sıkışmış bir yapıda ilerler.

Peki **anlatı** boyunca sürekli gündemden kalacak bu 'ucuzayiyenler' kim?

Bernhard'ın **anlatısı** için doğru soru bu değil. "Ucuzayiyenler" in gerçek ya da hayal ürünü olduğu tartışması da gereksiz. "Ucuzayiyenler" in metnin kendisi için 'ne olduğu' sorusu önemli ve kitabın sayfaları arasında dolaşırken de bu soru uyandırıyor zihinlerde. Sorunun cevabı ise Bernhard'ın üslubunda gizli.

Ucuzayiyenler, üzerine aldığı Bernhardesk absürd anlayışıyla dünyanın huzursuzluğuna ve absürlüğüne yazarın kendi dünyasından atılmış bir kara kahkaha âdeta.

BİR CÜMLE

Kendisini en çok şaşırtan şey, yıllardır Ucuzayiyenler'in gerçek değerini fark edememiş olmasıydı.

Trajedi ve komik bir arada

Bernhard'ın yazdıkları trajedi ve üstü kapalı bir komiği bünyesinde taşır her zaman. Bu trajedi ve komik ise yazarının ülkesi Avusturya ile kurduğu nefret ilişkisinin de yansımasıdır ki "Ucuzayiyenler" de böyle

bir ilişkinin aynası olarak, farklı bir alegorinin temsili olarak metne dahil oluyor. Sonuçta da ortaya Bernhard evrenine adım atabilmek, dünyasını tanıyabilmek adına açıcı bir kitap çıkıyor.